

VYHLÁŠKA MINISTERSTVA PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY Č. 297/2011 Z. Z. O LESNEJ HOSPODÁRSKEJ EVIDENCII VO VZŤAHU K OCHRANE LESA

Tibor Jančok

1. januára 2012 nadobudla účinnosť vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) č. 297/2011 Z. z. o lesnej hospodárskej evidencii (ďalej len „vyhláška o LHE“), ktorá vyšla v zbierke zákonov 27. septembra 2010.

Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“) splnomocnil v § 66 písm. f) ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o zásadách vedenia lesnej hospodárskej evidencie, najmä o spôsobe evidencie ťažby dreva, pestovnej činnosti a ostatnej činnosti (t. j. aj o ochrane lesa), podkladoch na vedenie evidencie a evidenčných výkazoch, grafickej evidencii a spôsobe jej vedenia, zásadách vedenia a zabezpečenia evidencie pri zmene vlastníka, pri jej vedení pomocou výpočtovej techniky, časovej postupnosti vedenia evidencie a termínoch predkladania jej výsledkov.

Zásady a princípy vyhlášky vychádzajú z § 44 zákona o lesoch, ktorý ukladá obhospodarovateľovi lesa prostredníctvom odborného lesného hospodára zabezpečiť vedenie evidencie o realizácii plánovaných hospodárskych opatrení i o neplánovaných činnostiach a opatreniach vykonaných v lesoch.

V zmysle § 28 ods. 1 písmena a) zákona o lesoch je **obhospodarovateľ lesa povinný zabezpečiť zisťovanie a evidenciu výskytu a vývoja škodlivých činiteľov, a nimi spôsobeného poškodenia lesa**. Do nadobudnutia účinnosti vyhlášky o LHE obhospodarovatelia lesa zabezpečovali túto povinnosť prostredníctvom výkazu L 116 – Hlásenie o výskyte škodlivých činiteľov (ďalej len „L 116“), ktorý predkladali Lesníckej ochrannárskej službe, ako orgánu štátnej odbornej kontroly ochrany lesa, do 15. februára nasledujúceho roku. Nadobudnutím účinnosti vyhlášky o LHE obhospodarovatelia lesa vedú evidenciu výskytu a vývoja škodlivých činiteľov ako aj evidenciu vykonaných ochranných a obranných opatrení vo výkazoch lesnej hospodárskej evidencie. Výskyt škodlivých činiteľov, ako aj nimi spôsobené poškodenie lesa sa podľa druhu eviduje v porastovej karte, alebo v ročnej evidencii ochrany lesa a lesníckotechnických meliorácii.

Poškodenie evidované v objemových jednotkách sledované vo výkaze L 116 časti A) sa nahrádza evidenciou v porastových kartách v časti „evidencia ťažby dreva a holín“. Evidencia sa vedie samostatne pre jednotlivé dielce, resp. čiastkové plochy a porastové skupiny. Odborný lesný hospodár po zistení poškodenia lesného porastu, ktoré má za následok vznik dôvodu na náhodnú ťažbu, zaeviduje túto skutočnosť zápisom skratky škodlivého činiteľa (príloha č. 2 vyhlášky o LHE) do príslušnej kolónky v porastovej karte a zároveň zaeviduje odhadnutý objem poškodených alebo uhynutých stromov a krov podľa drevín. Po spracovaní vzniknutej náhodnej ťažby, resp. v prípadoch, kde je spracovanie náhodnej ťažby podmienené povolením výnimky podľa osobitných predpisov (napr. zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov), po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o jej nepovolení, sa zaeviduje náhodná ťažba skratkou druhu náhodnej ťažby (príloha č. 1 vyhlášky o LHE) a zároveň sa zaeviduje skutočný objem dreva spracovaných stromov a krov podľa drevín. Vyhláška o LHE na účely evidencie rozoznáva tri druhy náhodnej ťažby:

1. Náhodná ťažba vykonaná (skratka „NV“), pri ktorej sa eviduje objem vyťaženého dreva zo stromov a krov poškodených pôsobením škodlivých činiteľov, ktorý nezostáva v lesnom poraste po ukončení ťažby (ťažba ako proces bola vykonaná v celom jej rozsahu).
2. Náhodná ťažba s trvalo ponechaným drevom v lesnom poraste (skratka „NP“), pri ktorej sa eviduje objem trvalo ponechaného dreva v lesnom poraste po jeho vyrúbaní alebo spracovaní, ktorým sa zabráni šíreniu škodlivých činiteľov. Drevo zo stromov a krov poškodených pôsobením škodlivých činiteľov zostáva naďalej v lesnom poraste (v závislosti od spôsobu vykonania opatrení „na stojato“, „na ležato“, alebo zoštíepkované).
3. Náhodná ťažba nevykonaná (skratka „NN“), pri ktorej sa eviduje objem trvalo ponechaného dreva v lesnom poraste po odumretí lesného porastu alebo jeho časti v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov.

Ak po vykonaní náhodnej ťažby (úplnom spracovaní) nie je totožný objem vyťaženého dreva s odhadnutým objemom náhodnej ťažby (vznik dôvodu na náhodnú ťažbu), zaeviduje sa oprava odhadnutého objemu náhodnej ťažby podľa drevín novým zápisom tak, aby sa súčet odhadnutého objemu náhodnej ťažby rovnal objemu vykonanej náhodnej ťažby vrátane objemu trvalo ponechaného dreva v lesnom poraste. Týmto spôsobom evidencie je možné z údajov z LHE získať informácie o objeme dreva stromov poškodených pôsobením škodlivých činiteľov, ich spracovaní, resp. nespracovaní, ako aj o podiele jednotlivých škodlivých činiteľov na vzniku náhodných ťažieb.

V porastovej karte v časti „evidencia ťažby dreva a holín“ sa v príslušnej kolónke eviduje aj druh a rozsah pôsobenia škodlivého činiteľa, vplyvom ktorého lesný porast zanikol a vznikla holina. V prípade ak holina vznikla odstránením lesného porastu náhodnou ťažbou sa v kolónke „príčina vzniku holiny“ už skratka škodlivého činiteľa neuvádza, pretože už je uvedená pri náhodnej ťažbe. V tomto prípade sa eviduje iba plocha holiny.

V porastovej karte v časti „evidencia obnovy lesa“ sa evidovaním príčiny vzniku opakovaného zalesnenia a plochy vykonaného opakovaného zalesnenia sledujú údaje o výskyte škodlivých činiteľov pôsobiacich na mladé lesné porasty pri obnove lesa.

Evidencia vykonaných ochranných opatrení proti burine a zveri, vrátane vykonaného oplocovania mladých lesných porastov sa vedie v porastovej karte v časti „evidencia pestovnej činnosti a ostatných výkonov. Eviduje sa plocha na ktorej sa činnosť vykonala, alebo plocha ktorá je činnosťou ovplyvnená (oplocovanie)

Evidencia škodlivých činiteľov ako aj vykonaných ochranných opatrení, ktoré sa vedú v porastovej karte, sa vykonáva samostatne za každý dielec, resp. čiastkovú plochu a porastovú skupinu.

Ročná evidencia ochrany lesa a lesníckotechnických meliorácií je samostatný výkaz lesnej hospodárskej evidencie, v ktorom sa eviduje výskyt škodlivých činiteľov a nimi spôsobené poškodenie lesa a vykonané obranné a ochranné opatrenia, ktoré nie sú evidované v porastovej karte. Výkaz sa vedie samostatne za obhospodarovateľa lesa a lesný celok.

V časti „A – vykonané ochranné a obranné opatrenia“ sa eviduje:

1. Množstvo naletených lapákov a lapačov lykožrúta smrekového a lesklého v kusoch podľa intenzity naletenia, resp. odchytu (slabo, stredne, silno, resp. slabý, stredný a silný).
2. vykonané ochranné a obranné opatrenia podľa použitej skupiny chemických prípravkov (insekticídy, fungicidy, herbicídy, rodenticídy). V prípade insekticídov a fungicídov sa eviduje množstvo ošetreného dreva (na sklade, alebo v lesnom poraste) v m³, alebo výmera ošetrenej plochy lesných porastov. Pri herbicídoch a rodenticídoch sa eviduje iba výmera ošetrenej plochy lesných porastov.
3. Rozsah vykonaného odkôrnenia v m³ odkôrnených stromov, kmeňov alebo výrezov.
4. Výmera plochy, z ktorej sa drevná hmota (vrátane tenčiny) úmyselne páčila na účely ochrany lesa.

Vykonané ochranné a obranné opatrenia, ktoré nie sú uvedené v tabuľke v samostatných stĺpcoch sa evidujú v kolónke označenej slovom „Iné“.

V časti „B – poškodenie evidované v hektároch“ sa eviduje také poškodenie lesných porastov podľa jednotlivých škodlivých činiteľov a drevín, pri ktorom:

- a) nevznikol dôvod na náhodnú ťažbu,
- b) nevznikla holina alebo,
- c) nevznikol dôvod na opakované zalesnenie (tieto údaje sa evidujú v porastových kartách).

Ide napríklad o poškodenie mrazom, alebo listožravým hmyzom, pričom poškodenie do 25 % sa neeviduje, poškodenie v rozsahu 26 % – 60 % sa eviduje ako stredné a od 61% sa eviduje ako silné poškodenie. Posudzuje sa strata asimilačných orgánov alebo podiel poškodených jedincov z ich celkového počtu v lesnom poraste.

V časti „C – škodlivé činitele v lesných škôlkach“ sa eviduje výskyt škodlivých činiteľov v lesných škôlkach a vykonané ochranné a obranné opatrenia proti ich pôsobeniu. Výskyt škodlivých činiteľov sa eviduje podľa škodlivého činiteľa a drevín v m² plochy, na ktorej sa škodlivý činiteľ vyskytol, alebo v prípade semenáčikov a sadeníc lesných drevín, ktorých počet bol uvedený v oznámení o produkcii lesného reprodukčného materiálu [v zmysle § 20 ods. 5 písm. b) vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 501/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o produkcii lesného reprodukčného materiálu a jeho uvádzaní na trh] uvedením tisícov kusov uhynutých semenáčikov alebo sadeníc lesných drevín. Vykonané opatrenia na ochranu lesa v lesných škôlkach sa evidujú podľa drevín, škodlivého činiteľa a použitého opatrenia v m² ošetrenej plochy.

Samostatne sa v časti „D – požiare na lesných pozemkoch“ evidujú požiare na lesných pozemkoch podľa dátumu ich vzniku, druhu lesného požiaru a plochy, na ktorej sa lesný požiar vyskytol. Podľa spôsobu horenia a šírenia sa lesné požiare rozdeľujú na:

- a) podzemné požiare – skratka POP,
- b) pozemné požiare – skratka POZ,
- c) korunové požiare – skratka POK.

V prípade kombinácie podzemného a pozemného požiaru sa uvádza skratka „POZ“. V prípade ostatných kombinácií sa uvádza skratka „POK“. V časti „D“ sa evidujú aj požiare, ktoré boli príčinou vzniku náhodnej ťažby, alebo vzniku holiny, pretože údaje o týchto požiaroch evidované v porastových kartách (evidencia ťažby dreva a holín) nie sú dostačujúce na zistenie celkového rozsahu výskytu lesných požiarov.

Poslednou časťou ročnej evidencie ochrany lesa a lesníckotechnických meliorácií je časť „E – lesníckotechnické meliorácie“. Lesníckotechnické meliorácie sa evidujú podľa druhu, plochy predpokladaného účinku a celkových nákladov na ich vykonanie v tisícoch eur s presnosťou na jedno desatinné miesto.

Údaje z lesnej hospodárskej evidencie (ročnú evidenciu výkonov v lesných porastoch, ročnú evidenciu ochrany lesa a lesníckotechnických meliorácií) obhospodarovateľ lesa do 60 dní **po ukončení kalendárneho roka prostredníctvom orgánu štátnej správy predkladá Národnému lesníckemu centru**. Evidenčné výkazy sa predkladajú aj v prípade, ak v kalendárnom roku, za ktorý majú byť vyhotovené nenastali žiadne skutočnosti, ktoré sú predmetom evidencie. Ak obhospodarovateľ lesa zabezpečí vedenie porastových kariet prostredníctvom webových aplikácií správcu informačných systémov lesného hospodárstva, ročnú evidenciu výkonov v lesných porastoch nevyhotovuje.

Zjednotením evidencie a predkladania údajov o realizácii plánovaných hospodárskych opatrení, neplánovaných činnostiach a opatreniach vykonaných pri hospodárení v lesoch, ako aj údajov o stave lesa a výskyte škodlivých činiteľov sa **obhospodarovateľom lesa zjednodušuje plnenie povinností v zmysle § 44 a § 28 ods. 1 písm. a) zákona o lesoch**. Jednotný spôsob evidencie zamedzuje aj možnosti udávania nesprávnych, resp. rozdielnych údajov vo výkazoch lesnej hospodárskej evidencie a vo výkazoch L 116, najmä čo sa týka rozsahu a spracovania náhodných ťažieb, a tým prispieva k objektívnemu posudzovaniu stavu lesných porastov na Slovensku.